

комісією було зареєстровано 2020 офіційних спостерігачів від міжнародних організацій та іноземних держав, які відзначили чесність і прозорість виборчого процесу.

Водночас, спостерігачі Міжнародної місії зі спостереження за виборами вказали і на ряд порушень, які все ж таки мали місце, а саме: а) присутність осіб, які не були членами ДВК, але за списками відстежували виборців, які вже здійснили голосування; б) відмова деяким виборцям у голосуванні через те, що вони не були внесені до списків виборців; в) процедурні помилки та порушення під час підрахунку голосів; г) часте недотримання послідовності процедур та основних узгоджувальних процедур та ін.[2].

Бажано, щоб ці зауваги міжнародних спостерігачів були враховані і аналогічні помилки не були допущені учасниками виборчого процесу під час наступних (позачергових чи чергових) парламентських виборів в Україні.

Отже, міжнародне спостереження за виборами – це вияв інтересу міжнародного співтовариства до забезпечення демократичних виборів як складової розвитку демократії, включаючи повагу прав людини й верховенство права. Воно сприяє підвищенню авторитетності, прозорості перебігу виборчого процесу, зниженню рівня конфліктів під час виборів.

1. Закон України «Про вибори народних депутатів України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4061-17> (дата звернення 29.04.2019).

2. Міжнародні спостерігачі зробили попередні висновки про президентські вибори в Україні. URL: <https://rudana.com.ua/news/mizhnarodni-sposterigachi-zrobyly-poperedni-vysnovky-pro-prezydentski-vybyory-v-ukrayini> (дата звернення 25.04.2019).

Зеленіна М. В.

студентка юридичного

факультету

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ПОРЯДОК ФІНАНСУВАННЯ ВИТРАТ НА БЕЗОПЛАТНУ ВТОРИННУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ

Обов'язковим елементом будь-якої діяльності, особливо правової є відповідність та побудова її з урахуванням правових принципів, які визначаються, як основні ідеї та провідні засади формування та функціонування діяльності. Так, діяльність щодо надання безоплатної правової допомоги, зокрема вторинної, повинна відповідати принципам, визначеним насамперед у ст. 5 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» [4], серед яких закріплений наприклад, принцип гарантованого

держаного фінансування. Однак, незважаючи на законодавче закріплення даного положення, питання якості фінансування та відповідності його розміру із обсягом виконуваної роботи залишається відкритим.

У Законі України «Про безоплатну правову допомогу» [4] ст. 29 регулює саме питання фінансування безоплатної правової допомоги. Так, у ч. 2 зазначеної статті визначено, що фінансування безоплатної вторинної правової допомоги здійснюється за рахунок видатків Державного бюджету України. Проте, сьогодні держава має заборгованість перед адвокатами системи безоплатної правової допомоги за виконану роботу, про що повідомляється на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України.

Згідно із розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству юстиції на 2018 рік» [5] було перерозподілено видатки державного бюджету, передбачені Міністерству юстиції на 2018 рік. Відповідно до ч. 8 ст. 23 Бюджетного кодексу України [1] було вирішено здійснити у межах загального обсягу бюджетних призначень, передбачених Міністерству юстиції на 2018 рік, перерозподіл видатків загального фонду державного бюджету шляхом збільшення обсягу видатків споживання за програмою 3603020 «Забезпечення формування та функціонування системи безоплатної правової допомоги» в сумі 12000 тис. гривень (з них оплата праці - 12000 тис. гривень); за програмою 3603030 «Оплата послуг та відшкодування витрат адвокатів з надання безоплатної вторинної правової допомоги» в сумі 122099 тис. гривень [2].

Тобто, фінансування оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які працюють за контрактами з системою безоплатної правової допомоги, збільшено на понад 122 млн. грн., а на оплату праці штатних юристів системи було виділено додатково 12 млн. грн. Такі потреби були обумовлені неврахуванням у Держбюджеті на 2018 рік зростання розміру оплати за годину роботи адвоката з надання правової допомоги з 2,5 до 5 відсотків розміру прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб, як зазначається на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України [1].

Проте, питання фінансування системи безоплатної вторинної правової допомоги залишається невирішеним, оскільки недотримання або часткове недотримання будь-якого з принципів надання такої допомоги, або державної політики у цій сфері має наслідком пониження якості надання безоплатної правової допомоги та зниження довіри населення до системи безоплатної правової допомоги, як гарантії захисту прав та свобод людини і громадянина, тобто не вирішення однієї проблеми тягне за собою комплекс інших.

Отже, незважаючи на закріплення принципу державного фінансування на законодавчому рівні, існує проблема реалізації механізму зазначеного принципу. Так, вбачається декілька блоків проблем, що існують у сфері державного фінансування системи безоплатної правової допомоги.

Перший блок – проблеми нормативного характеру, до яких можна

віднести недоопрацьованість законодавства, неузгодженість нормативно-правових актів у сфері надання безоплатної правової допомоги, а також ряд правозастосовних проблем. Шляхи їх вирішення вбачаються в законодавчому аналізі та внесенні необхідних змін і доповнень до нормативно-правових актів у сфері надання та забезпечення безоплатної правової допомоги, а також розроблення новітніх підходів до механізму фінансування безоплатної, зокрема вторинної, правової допомоги. Другим блоком проблем вважаємо організаційні питання – недостатній фінансовий контроль осіб, що забезпечують надання відповідного фінансування, низький рівень фінансової культури та дисципліни, і неточне та неповне висвітлення інформації звітного характеру суб'єктами, що забезпечують фінансування безоплатної правової допомоги. Так як ці проблеми залежать і від соціально-економічних чинників, зокрема, фінансових можливостей держави, то визначити систему заходів щодо подолання окреслених проблем складніше, проте серед них можна назвати такі, як підняття загального рівня розвитку держави, вирішення соціально-економічних проблем та підвищення контролю за суб'єктами, що забезпечують державне фінансування системи безоплатної правової допомоги.

1. Бюджетний кодекс України 6 Закон України від 08.07.2010 р. № № 50-51. Дата оновлення: 11.10.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

2. Координаційний центр з надання правової допомоги : офіційний веб-сайт. URL: <http://legalaid.gov.ua>.

3. Міністерство юстиції України : Офіційний веб-сайт. URL: <https://minjust.gov.ua/news/>

4. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI. Дата оновлення: 04.11.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.

5. Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству юстиції на 2018 рік : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 р. № 424-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/424-2018-p>.